

➔ ПРОМОЦИЈА ОДРЖИВОГ УРБАНОГ СТИЛА ЖИВОТА

- ➔ У оквиру SECTOR програма који подржава националне пројекте из области заштите животне средине, у организацији Регионалног центра за животну средину за Централну и Источну Европу (REC), уз подршку Шведске агенције за међународну сарадњу (SIDA), почиње једногодишњи рад на пројекту «ПРОМОЦИЈА ОДРЖИВОГ УРБАНОГ СТИЛА ЖИВОТА», са циљем промовисања урбаног одрживог развоја у Србији.

Циљ програма SECTOR је да се оспособе организације за успешно бављење питањима урбане животне средине и одрживог развоја у Југоисточној Европи. Додатно, резултати ове подршке треба да допринесу и утичу на:

- ефикасно подизање свести јавности о стању животне средине и могућим решењима проблема у тој области (с акцентом на еколошке и здравствене проблеме); и
- промовисање позитивних промена у животној средини кроз лобирање, пропигање и улогу “будног ока”.

Идентификација проблема

Уочен је проблем недовољног разумевања (неприхватања) потребе за променом одређених навика грађана које за последицу имају негативне утицаје на животну средину.

Неекономично и неефикасно трошење различитих енергената је једна од последица устаљених лоших навика становника Србије у односу на животну средину што се најбоље може видети у потрошњи топлоте за грејање: троши се око 250 киловат-сати струје по метру квадратном годишње док, на пример Аустрија, троши 120 киловат-сати и прави пројекте да смањи потрошњу на 70kWh (“Политика”; Специјални додатак бр.43, 12.децембар 2006.)

Проблем је још сложенији када се има у виду да су поједини професионалци који учествују у изради документације и у процедурама доношења и спровођења одлука из области планирања града, недовољно едуковани о могућностима које пружа концепт одрживог развоја.

Realizacija projekta omogućuje Regionalni centar za zivotnu sredinu, kancelarija za Centralnu i Istocnu Evropu (REC), u okviru SECTOR programa, uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodnu saradnju (SIDA).

Зато је од кључног значаја споровођење перманентне едукације професионалаца из сфере планирања и функционисања града и обезбеђивање мреже међусобне сарадње.

Очекивано је да би даља едукација становника/грађана имала конкретан ефекат тек уз синхорнизован утицај на професионалце.

Свеобухватни циљ пројекта:

Свеобухватни циљ пројекта је јачање веза између релевантних организација и институција (интересних група) и подизање свести јавности о стању животне средине и могућностима достизања одрживог урбаног развоја применом “одрживог урбаног стила живота” (променом конзументских навика грађана и активним учествовањем у јавним расправама приликом усвајања урбанистичких планова).

Индивидуални циљеви:

- Дефинисати “одрживи урбани стил живота” - и у крајњој фази, кроз сарадњу између кључних организација и институција (интересних група) креирати документ (преоруке/водич) који ће представљати подршку за даљи рад на стратегији за одрживи урбани развој у нашим градовима.
- Идентификовати и умрежити организације и институције (интересне групе) које се у Србији баве питањима:
  - а) енергетске ефикасности;
  - б) одрживог транспорта и
  - ц) урбанистичког планирања, а укључени су у различите процедуре израде, усвајања и спровођења релевантне документације из ових области.
- Иницирати промене - промовисати “одрживи урбани стила живота” као начин за побољшање квалитета животне средине у градовима.

Активности

- Прикупљање и анализа информација и дефинисање “одрживог урбаног стила живота”
- Прикупљање и анализа података у вези са проблематиком енергетске ефикасности
- Округли сто између представника идентификованих кључних организација и институција које се баве питањима енергетске ефикасности, посебно у оквиру урбанистичког планирања
- Прикупљање и анализа података у вези са проблематиком одрживог транспорта, посебно у оквиру урбанистичког планирања
- Округли сто између представника идентификованих кључних организација и институција које се баве и питањима одрживог транспорта, посебно у оквиру урбанистичког планирања
- Подизање свести јавности (медијска кампања)
- Креирање “Водича за одрживи урбани стил живота”

Очекивани исходи и резултати:

Брошура “Водич за одрживи урбани стил живота” ће бити креирана тако да може да буде од користи и професионалцима и “широј популацији” грађана.

Јачање веза између релевантних организација и институција које се баве питањима урбанистичког планирања, енергетске ефикасности и одрживог транспорта, обезбедиће потребну професионалну подршку овом пројекту, како у току рада на активностима тако и дугорочно гледано - стварањем мреже професионалаца који ће у своје планове и решења уграђивати циљеве и идеје одрживог развоја.

Краткорочно, може се очекивати да ће тема одрживог развоја бити више присутна у медијима, у почетку као резултат медијске кампање која ће пратити пројекат а касније и као последица заинтересованости јавности за тему. У дугорочном периоду, може се очекивати да ће садржај водича бити инспиративан и за промену неких навика које имају лоше последице по животну средину.

Тек координацијом едукације професионалца и шире популације/грађана, постићи ће се очекивани резултати - професионалац који разуме принципе одрживог развоја и инкорпорира их у стратегије развоја, разумеће и потребу грађанина да се информише/учествује у процесима одлучивања и спровођења урбанистичких планова, и по потреби да подигне глас против решења која би могла да буду штетна по окружење. Тако едукован грађанин, извесно је, разумеће да је потребно да мења своје навике у циљу достизања одрживог урбаног развоја.

Пошто јавност у већини прихвати одговорност – сагледа везу узрока и последица за лоше стање животне средине у сопственом понашању и прихвати да је једини начин да се то стање промени – са променама у понашању сваког појединачно, може се очекивати дугорочни ефекат, а то је да наши градови постану и остану “одрживи”, насељени одговорним појединцима који разумеју суштину заједничког живљења у демократском друштву.

Пилот пројекат “Одрживи стил живота” реализује Удружење урбаниста Србије, уз подршку Министарства за Инфраструктуру и Секретаријата за животну средину Београда и уз сарадњу са експертима.

Реализацију пројекта омогућује Регионални центар за животну средину, канцеларија за Центалну и Источну Европу (REC), уз финансијску подршку Шведске агенције за међународну сарадњу (SIDA).

Тим који ће радити на пројекту биће отворен за сарадњу са јавношћу све време у току трајања пројекта. Подаци и детаљи о раду на пројекту ће бити презентовани и доступни јавности на сајту наше организације www.uus.org.yu/ee

Припремиле:

**проф. др Ружица Богдановић, председница ДУБ-а
мр Ранка Гајић, дипл.инж.арх.**